

Lucia Uță

Judecător la Curtea de Apel
București

Carmen Georgiana Comșa

Judecător la Curtea de Apel
București

Contestația în anulare în procesul civil

Practică judiciară

Capitolul I. Obiectul contestației în anulare **1**

1. Hotărâre prin care s-a respins, ca inadmisibil, recursul, pronunțată în procedura de filtru. Inadmisibilitatea contestației în anulare 1
2. Soluție pronunțată în calea de atac a recursului, de completul de filtru. Nelegala îndeplinire a procedurii de citare. Contestație în anulare admisă 3
3. Hotărâre prin care a fost soluționată o altă contestație în anulare. Caracterul limitativ al motivelor expres prevăzute de lege 9
4. Contestație în anulare de drept comun formulată împotriva unei decizii prin care a fost soluționată o altă contestație în anulare. Condiții de admisibilitate. Analiza prioritara a admisibilității căii de atac de retractare 11
5. Atacarea pe calea contestației în anulare a unei decizii date asupra unei contestații în anulare. Motive de contestație în anulare expres și limitativ prevăzute de lege. Critici privind terminologia folosită de instanță în partea introductivă și în dispozitivul deciziei atacate, precum și aspecte care vizează fondul pretențiilor 16
6. Încheiere definitivă, dată fără citarea părților. Inadmisibilitatea contestației în anulare 18
7. Încheiere definitivă, pronunțată în soluționarea unei cereri de strămutare. Inadmisibilitatea contestației în anulare 22

Capitolul al II-lea. Instanța competentă **24**

8. Contestație în anulare. Cale de atac de retractare. Instanța competentă să o soluționeze 24
9. Competența instanței care a pronunțat hotărârea contestată de a-și retracta propria hotărâre. Declinarea competenței de către instanța superioară investită 25

Capitolul al III-lea. Termenul de exercitare **28**

10. Termenul de declarare a contestației în anulare. Comunicarea actelor de procedură la adresa indicată de parte. Pierderea termenului procedural. Respingerea contestației în anulare, ca tardiv formulată 28
11. Nemotivarea contestației în anulare în termenul legal. Nulitate 32

12. Contestație în anulare tardiv declarată. Termen imperativ prevăzut de lege	34
13. Pierderea dreptului procesual neexercitat în termenul prevăzut de lege, ca efect al decăderii. Contestație în anulare tardivă	39
14. Contestație în anulare specială. Termen de declarare. Completarea cererii. Nulitate. Noțiunea de „eroare materială”	41
15. Termenul de declarare a contestației în anulare. Mod de calcul. Momentul de început al cursului termenului	49
16. Contestație în anulare tardiv declarată. Termenul de exercitare a contestației în anulare în ipoteza în care hotărârea a fost comunicată în interiorul termenului de un an de la data rămânerii definitive	52
17. Nepromovarea în termen a contestației în anulare. Cerere transmisă prin fax după împlinirea termenului. Decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac	57
Capitolul al IV-lea. Motivele contestației în anulare	62
18. Fixarea cadrului procesual prin cererea de chemare în judecată. Caracterul limitativ al motivelor de contestație în anulare. Nepronunțarea instanței de recurs asupra motivelor invocate prin cererea de recurs, în raport de conținutul cererii de chemare în judecată	62
19. Îndeplinirea procedurii de citare la termenul la care s-a judecat recursul. Invocarea lipsei obiectului cererii din cuprinsul citației. Eroare materială. Invocarea încălcării unor dispoziții legale de către instanța de recurs, precum și incorecta reținere a unor temeuri de drept. Emiterea de către instanța de recurs a unei „decizii” în locul unei „încheieri”	64
20. Vătămarea părții nelegal citate. Legitimarea procesuală activă a organizației sindicale. Cerere de chemare în judecată și cerere de apel introduse de sindicatul din care contestatorul făcea parte la data introducerii acțiunii, cu acordul acestuia din urmă. Locul citării	68
21. Nelegala îndeplinire a procedurii de citare la termenul la care s-a judecat apelul. Admiterea contestației și rejudecarea apelului. Admiterea în parte a cererii privind cheltuielile de judecată	77
22. Legala îndeplinire a procedurii de citare. Pretinsă greșeală de judecată. Inadmisibilitatea evaluării legalității soluției instanței de apel în procedura contestației în anulare	85

23. Nelegala citare a părții, asociată cu neprezentarea acesteia la termenul când a avut loc judecata. Mențiuni obligatorii în cuprinsul citației. Eroare materială	96
24. Procedura de întocmire a citației. Motivul contestației în anulare privitoare la greșita alcătuire a instanței la data pronunțării hotărârii judecătorești contestate	99
25. Comunicarea actului de procedură. Situația în care destinatarul corespondenței nu este găsit la adresă. Cadrul legal aplicabil	102
26. Nelegala citare a părții apelante la termenul când a avut loc judecata. Anularea hotărârii atacate și rejudecarea apelului. Pronunțarea unei singure hotărâri	109
27. Motivul privind necompetența absolută a instanței, care a omis a se pronunța asupra excepției corespunzătoare, ce fusese invocată în fața ei. Necompetența secției specializate pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale. Posibilitatea părții de a critica dispoziția primei instanțe prin intermediul apelului, și nu al contestației în anulare	114
28. Încălcarea normelor referitoare la alcătuirea instanței. Calificarea juridică a căii de atac exercitate. Recurs împotriva încheierii prin care s-a respins, ca inadmisibilă, cererea de chemare în garanție	122
29. Eroare materială. Omisiunea verificării datei depunerii apelului. Evaluarea mijloacelor de probă	127
30. Contestație în anulare specială. Eroare materială. Anularea apelului ca tardiv declarat. Greșita determinare a datei de la care curgea termenul procedural de declarare a apelului	131
31. Eroare materială. Legala citare a părții la termenul la care s-a judecat recursul. Lipsa de relevanță a lipsei părții și a avocatului său	133
32. Eroare materială. Repunerea în discuție a limitelor investirii instanței. Inadmisibilitate	137
33. Contestație în anulare specială. Obiectul și motivele acesteia. Principiul securității juridice. Invocarea unor greșeli de apreciere a probelor ori de interpretare a dispozițiilor legale incidente	151
34. Contestație în anulare specială. Eroare materială și eroare de judecată. Reinterpretarea normei legale aplicate de instanța de apel	157

35. Contestație în anulare specială. Condiții de admisibilitate. Eroare materială. Scopul reglementării cuprinse în art. 503 alin. (3) raportat la alin. (2) pct. 2 NCPC	161
36. Contestație în anulare specială. Eroare materială. Invocarea excluderii greșite de la aplicare a unor norme legale. Reaprecierea probelor, rejudecarea fondului cauzei. Inadmisibilitate	177
37. Contestație în anulare specială. Decizie pronunțată de instanța de apel într-un conflict de muncă. Hotărâre nesupusă recursului. Eroare materială	195
38. Contestație în anulare specială. Decizie pronunțată de instanța de apel într-un conflict de muncă. Termen de declarare a apelului. Critică adusă raționamentului instanței de apel în ceea ce privește natura litigiului	199
39. Contestație în anulare specială. Invocarea unor motive de reformare a deciziei contestate. Inadmisibilitatea contestației în anulare	201
40. Contestație în anulare specială. Eroare materială. Critici vizând preținse greșeli de judecată și erori de tehoredactare	207
41. Eroare materială. Argumente ce nu se subsumează motivului de contestație în anulare invocat. Limita verificărilor ce pot fi realizate de instanță pe calea contestației în anulare. Invocarea lipsei dovezii calității de reprezentant a persoanei care a semnat cererea de apel	209
42. Eroare materială. Invocarea unei cauze care nu se circumscrie motivelor de contestație în anulare prevăzute de lege – admiterea excepției autorității de lucru judecat de către instanța de apel fără a exista o dezbatere în contradictoriu. Respectarea principiului contradictorialității	216
43. Eroare materială. Critici aduse raționamentului judiciar al instanței care a pronunțat hotărârea atacată pe calea contestației în anulare. Cerere de apel formulată înainte de comunicarea hotărârii atacate. Completarea motivelor de apel ulterior împlinirii termenului de apel	222
44. Contestație în anulare specială. Invocarea stabilirii eronate în apel a legalei comunicări a sentinței atacate. Inadmisibilitate	229
45. Eroare formală. Recurs respins ca tardiv declarat. Necomunicarea sentinței la domiciliul procesual ales	231

46. Contestație în anulare specială. Cale de atac de retractare, iar nu de reformare. Critici privind nerespectarea normelor de procedură cu privire la amânarea pronunțării	234
47. Contestație în anulare specială. Critici privind administrarea și aprecierea depoziției unui dintre martorii audiați în cauză	239
48. Contestație în anulare specială. Inadmisibilitate. Critica soluției date fondului cauzei de către instanța de apel – interpretarea greșită dată dispozițiilor legale, crearea unei stări de discriminare	241
49. Eroare materială. Greșita calificare a acțiunii. Problemă de interpretare a actelor procedurale și de aplicare a legii ce nu se încadrează între motivele de retractare a hotărârii	245
50. Eroare materială. Susțineri care necesită o analiză în drept – nulitatea ordinului de eliberare din funcție, modul de solicitare și comunicare a listei cu funcțiile publice vacante. Inadmisibilitatea contestației în anulare	248
51. Eroare materială. Circumstanță substanțială de natură să justifice redeschiderea procesului judecat definitiv. Motiv de recurs neinvocat în termen. Omisiunea instanței de recurs de a analiza respectarea principiului neretroactivității. Schimbarea cauzei în recurs	255
52. Eroare materială. Critică referitoare la eroarea de raționament privind extinderea efectelor admiterii singurului apel declarat de un pârât și asupra celorlalți pârâți. Omisiunea cercetării unui motiv de casare. Motiv de contestație care nu se circumscrie ipotezelor limitativ reglementate. Inadmisibilitate	261
53. Contestație în anulare specială. Invocarea excepției de neconstituționalitate în calea extraordinară de atac. Relevanța excepției. Inadmisibilitatea solicitării de sesizare a Curții Constituționale	264
54. Eroare materială. Apel soluționat exclusiv prin analiza calității procesuale a părților. Critici a căror examinare antamează cercetarea fondului. Omisiunea instanței de a se pronunța asupra unui motiv de recurs. Inadmisibilitatea invocării acestui motiv în cazul hotărârilor de apel nesupuse recursului	270

55. Eroare materială. Aprecierea instanței de apel asupra probelor și a dispozițiilor legale. Argumente ce nu se circumscriu motivului de contestație în anulare invocat. Admiterea contestației la executare și anularea proceselor-verbale de sechestrul asigurător. Critică privind eroarea instanței de apel referitoare la faptul că sentința de anulare a deciziei de instituire a măsurilor asigurătorii nu era definitivă _____ 278
56. Eroare materială. Necitarea apelantului cu mențiunea timbrării, după respingerea cererii de acordare a ajutorului public judiciar. Situație care nu se subsumează motivului de contestație în anulare invocat _____ 280
57. Eroare materială. Pretinsă omisiune a analizării unui motiv de casare neindicat. Analiza motivelor de recurs invocate, iar nu a fiecărui argument în parte _____ 284
58. Critici aduse raționamentului instanței de control judiciar – eroarea instanței de apel privind necesitatea contestării de către parte a raportului de expertiză; reținerea eronată a autorității de lucru judecat. Reexaminarea fondului cauzei ori reaprecierea materialului probator administrat pe calea contestației în anulare. Inadmisibilitate _____ 287
59. Cerere prin care se tinde la rejudecarea apelului. Critică adusă modului de interpretare a probelor ce a determinat soluția eronată de respingere a cererii reconvenționale. Inadmisibilitatea contestației în anulare _____ 292
60. Eroare materială. Invocarea unor aspecte de netemeinicie a deciziei atacate. Verificarea condițiilor în care adeverința doveditoare depusă poate fi valorificată în calculul pensiei _____ 296
61. Eroare materială. Omisiunea studierii unor adeverințe din care ar reieși că s-a reținut și virat CAS, în vederea revizuirii dreptului de pensie. Lipsa unor circumstanțe substanțiale și imperative, de natură să justifice redeschiderea procesului definitiv judecat. Inadmisibilitatea contestației în anulare _____ 302
62. Eroare materială. Admisibilitatea contestației în anulare. Corecta calculare a termenului de apel, cu consecința respingerii acestuia, ca tardiv declarat. Respingerea căii extraordinare de atac, ca neîntemeiată _____ 312

63. Recurs admis, declarat de o altă parte decât cea care formulează contestația în anulare. Erori materiale. Cerere care tinde la reformarea soluției pronunțate în recurs. Inadmisibilitate _____ 315
64. Cercetarea de către instanța de recurs a motivelor de casare invocate în termen. Inadmisibilitatea reformării soluției prin rediscutarea cauzei _____ 319
65. Invocarea unor motive de contestație în anulare care nu se circumscriu dispozițiilor legale. Critici privind modul de emitere și de comunicare a citațiilor, precum și înregistrarea dosarului la instanța de recurs înainte de împlinirea termenului de recurs. Noțiunea de „eroare materială”. Nesoluționarea dosarului ANRP _____ 324
66. Motivele de contestație în anulare. Omisiunea instanței de a se pronunța asupra unui motiv de recurs privind autoritatea de lucru judecat _____ 328
67. Contestație în anulare specială. Omisiunea cercetării unui motiv de apel _____ 335
- Capitolul al V-lea. Judecarea contestației în anulare și calea de atac _____ 339**
68. Suspendarea hotărârii a cărei anulare se cere. Dispoziții aplicabile, derogatorii de la procedura ordonanței președințiale _____ 339
69. Contestație în anulare netimbrată. Sancțiune. Cale de atac declarată împotriva deciziei de anulare a unei contestații în anulare. Ordinea soluționării excepțiilor _____ 341
70. Neîndeplinirea cerinței de formă a timbrării. Anularea contestației în anulare, ca netimbrată _____ 343
71. Litigiu având ca obiect deschiderea procedurii adopției. Apel declarat împotriva deciziei definitive prin care a fost soluționată contestația în anulare. Inadmisibilitate _____ 345
72. Recurs declarat împotriva unei decizii definitive, pronunțate în contestație în anulare. Inadmisibilitate _____ 348
73. Hotărâre dată în soluționarea contestației în anulare, nesupusă recursului. Inadmisibilitatea recursului declarat _____ 349
74. Contestație în anulare formulată împotriva unei hotărâri definitive. Recurs inadmisibil _____ 351

75. Contestație în anulare formulată împotriva unei decizii pronunțate într-un recurs declarat împotriva unei încheieri de suspendare a judecării cauzei. Recurs formulat împotriva hotărârii date în contestație în anulare. Admisibilitatea recursului numai dacă hotărârea atacată cu contestație în anulare este susceptibilă de recurs _____ 356
76. Contestație în anulare declarată împotriva deciziei prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, o altă contestație în anulare. Recurs declarat împotriva deciziei prin care a fost constatată perimată contestația în anulare. Lipsa din cererea de recurs a motivelor de nelegalitate. Nulitate _____ 358

Capitolul I. Obiectul contestației în anulare

I. Hotărâre prin care s-a respins, ca inadmisibil, recursul, pronunțată în procedura de filtru. Inadmisibilitatea contestației în anulare

NCPC, art. 493 alin. (5)^[1], art. 503 alin. (1) și (2)

Prin introducerea căii de atac, contestatoarea s-a declarat nemulțumită în mod generic de hotărârea atacată, enumerând nemulțumirile cu privire la modul de soluționare a cauzei în fața instanțelor anterioare, fără a face trimitere la motivele prevăzute de lege.

Un prim element de admisibilitate impune ca hotărârea împotriva căreia se îndreaptă contestația în anulare să fie susceptibilă de exercițiul acestei căi de atac.

Demersul contestatoarei s-a îndreptat împotriva unei decizii pronunțate în procedura de filtru, nesusceptibile de vreo cale de atac. În acest context, nemulțumirile contestatoarei nu pot face obiect de analiză, câtă vreme a exercitat contestația în anulare împotriva unei decizii nesupuse vreunei căi de atac, în speță o decizie pronunțată potrivit dispozițiilor art. 493 alin. (5) NCPC.

I.C.C.J., s. I civ., dec. nr. 1982 din 7 decembrie 2017, www.scj.ro

Prin încheierea din camera de consiliu din data de 25.01.2017, Tribunalul București, Secția a III-a civilă, a respins, ca inadmisibilă, cererea de reexaminare formulată de pârâta A. împotriva încheierii din 19.10.2016, prin care i-a fost respinsă cererea reconvențională.

Prin decizia civilă nr. 273/A din 23.03.2017, Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, a respins, ca inadmisibil, apelul declarat de pârâta A., reținând, în motivarea acestei soluții, dispozițiile art. 200 alin. (7) NCPC, potrivit cărora cererea de reexaminare împotriva încheierii de anulare se soluționează prin încheiere definitivă dată în camera de consiliu, nefiind supusă niciunei căi de atac.

Împotriva acestei hotărâri definitive a declarat recurs pârâta A., ce a fost înregistrat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, la data de 13.04.2017.

Prin decizia civilă nr. 1295 din data de 21.09.2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă, s-a respins, ca inadmisibil,

^[1] Art. 493 a fost abrogat prin art. I pct. 56 din Legea nr. 310/2018 (M. Of. nr. 1074 din 18.12.2018). Menționăm că, prin Decizia nr. 839/2015 (M. Of. nr. 69 din 1 februarie 2016), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (5) NCPC și a constatat că sintagma „sau că recursul este vădit nefondat” din cuprinsul acestora este neconstituțională.

recursul declarat de pârâta A. împotriva deciziei nr. 273A din 23.03.2017 a Curții de Apel București, Secția a IV-a civilă.

În motivarea acestei soluții, s-a reținut că decizia nr. 273/A din 23.03.2017 a Curții de Apel București, prin care s-a respins, ca inadmisibil, apelul declarat împotriva încheierii prin care s-a soluționat cererea de reexaminare formulată în baza dispozițiilor art. 200 alin. (7) NCPC, nu este supusă recursului.

Împotriva acestei decizii a formulat contestație în anulare pârâta A., solicitând admiterea acesteia și exprimându-și, pe larg, nemulțumirile cu privire la modul de soluționare a cauzei în fața instanțelor anterioare.

Analizând contestația în anulare, Înalta Curte a constatat că aceasta este inadmisibilă, în considerarea argumentelor ce succed.

Contestația în anulare este o cale de atac extraordinară, ce poate fi promovată numai pentru motivele anume prevăzute de lege.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 503 alin. (1) NCPC, contestația în anulare de drept comun poate fi exercitată numai în situația în care partea nu a fost legal citată și nici nu a fost prezentă la termenul când a avut loc judecata. Contestația în anulare specială, reglementată de art. 503 alin. (2) NCPC, poate fi introdusă în patru cazuri distincte, respectiv atunci când hotărârea dată în recurs a fost pronunțată de o instanță incompetentă absolut sau cu încălcarea normelor referitoare la alcătuirea instanței și, deși se invocase excepția corespunzătoare, instanța de recurs a omis să se pronunțe asupra acesteia; când dezlegarea dată recursului este rezultatul unei erori materiale; când instanța de recurs, respingând recursul sau admitându-l numai în parte, a omis să cerceteze vreunul din motivele de casare invocate de recurent în termen; când instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra unuia dintre recursurile declarate în cauză.

Or, așa cum s-a arătat, contestația s-a declarat nemulțumită generic de hotărârea atacată, susținând nemulțumirile cu privire la modul de soluționare a cauzei în fața instanțelor anterioare.

Este necesar însă, ca aspect de admisibilitate, ca pe lângă motivele expres și limitativ prevăzute de lege, hotărârea împotriva căreia se îndreaptă contestația în anulare să fie susceptibilă de exercițiul acestei căi de atac.

Or, în speță, se constată că, prin decizia nr. 1295 din 21.09.2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă, s-a respins, ca inadmisibil, recursul declarat de pârâta A. împotriva deciziei nr. 273 A din 23.03.2017 a Curții de Apel București, Secția a IV-a civilă, instanța supremă reținând că decizia atacată, prin care s-a respins, ca inadmisibil, apelul declarat împotriva încheierii prin care s-a soluționat cererea de reexaminare formulată în baza dispozițiilor art. 200 alin. (7) NCPC, nu este supusă recursului.

Recursul contestatoarei a fost soluționat potrivit art. 493 alin. (5) NCPC, conform căruia „În cazul în care completul este în unanimitate de acord că recursul nu îndeplinește cerințele de formă, că motivele de casare și dezvoltarea lor nu se încadrează în cele prevăzute la art. 488 (...), anulează sau, după caz, respinge recursul printr-o decizie motivată, pronunțată fără citarea părților, care nu este supusă niciunei căi de atac. Decizia se comunică părților”.

Rezultă că demersul contestatoarei s-a îndreptat împotriva unei decizii pronunțate în procedura filtru, nesusceptibile de cale de atac.

În acest context, nemulțumirile contestatoarei nu pot face obiect de analiză, câtă vreme a exercitat contestația în anulare împotriva unei decizii pronunțate conform art. 493 alin. (5) NCPC, adică nesupuse vreunei căi de atac.

2. Soluție pronunțată în calea de atac a recursului, de completul de filtru. Nelegala îndeplinire a procedurii de citare. Contestație în anulare admisă

NCPC, art. 493 alin. (6)^[1], art. 503 alin. (1)

Soluționarea recursului conform procedurii reglementate de art. 493 alin. (6) NCPC, text de lege menit să asigure celeritatea soluționării cauzelor în materie civilă, este condiționată de existența acordului expres și prealabil al părților, dat în formă scrisă prin cererea de recurs, întâmpinare sau răspunsul la întâmpinare. Soluționarea recursului în lipsa acestui acord echivalează cu încălcarea atât a principiilor contradictorialității și disponibilității părților în procesul civil, cât și a principiului consacrat constituțional al publicității ședințelor de judecată.

În cauză, părțile nu și-au exprimat în scris acordul pentru soluționarea recursului conform procedurii reglementate de dispozițiile art. 493 alin. (6) NCPC.

I.C.C.J., s. cont. adm. și fisc., dec. nr. 869 din 2 martie 2018,
www.scj.ro

Prin cererea înregistrată inițial pe rolul Tribunalului București, Secția a IX-a de contencios administrativ și fiscal, reclamantul A. a solicitat, în contradictoriu cu pârâta A.N.I., anularea raportului de evaluare din 14.02.2013, întocmit de inspectorul de integritate B. și obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de proces.

^[1] Art. 493 a fost abrogat prin art. 1 pct. 56 din Legea nr. 310/2018.

Prin sentința civilă nr. 4153 din 04.06.2014, Tribunalul București, Secția a IX-a de contencios administrativ și fiscal, a admis excepția de necompetență materială și a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Curții de Apel București, Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Ulterior, prin cerere completatoare, reclamantul a solicitat, pe cale de excepție, constatarea nulității absolute a Raportului de evaluare pentru nerespectarea de către pârâtă a principiului legalității în activitatea de evaluare a reclamantului.

Prin sentința civilă nr. 147 din 26.01.2015, Curtea de Apel București, Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, învestită cu soluționarea cauzei în fond ca urmare a declinării de competență, a dispus următoarele:

A admis cererea de sesizare a Curții Constituționale a României și a sesizat Curtea Constituțională a României cu excepția de neconstituționalitate invocată de reclamant, cu privire la dispozițiile art. 87 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 161/2003, prin raportare la dispozițiile art. 16, art. 37, art. 45 și art. 53 din Constituția României și a dispus înaintarea acestei hotărâri, a excepției de neconstituționalitate invocate și a punctului de vedere exprimat de pârâtă, către Curtea Constituțională a României; a admis, în parte, acțiunea completată, formulată de reclamantul A., în contradictoriu cu pârâta A.N.I.; a anulat, în parte, raportul de evaluare din 14.02.2013, emis de pârâta A.N.I., sub aspectul constatării situației de incompatibilitate generate de deținerea concomitentă a funcțiilor de viceprimar și de administrator al C. SRL și a înlăturat această constatare din raportul de evaluare atacat; a respins în rest acțiunea completată și a menținut raportul de evaluare sub aspectul constatării situației de incompatibilitate a reclamantului generate de deținerea concomitentă a funcției de viceprimar și de PFA.

Împotriva sentinței civile nr. 147 din 26.01.2015, pronunțate de Curtea de Apel București, Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, au declarat recurs atât reclamantul A., cât și pârâta A.N.I., prin ambele recursuri fiind invocat motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 NCPD.

Prin decizia nr. 814 din 02.03.2017, Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, a respins recursul declarat de reclamantul A. împotriva sentinței civile nr. 147 din 26.01.2015, pronunțate de Curtea de Apel București, Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, ca nefondat.

De asemenea, a admis recursul declarat de pârâta A.N.I. împotriva aceleiași sentințe; a casat, în parte, sentința atacată și, rejudecând, a respins, în tot, acțiunea reclamantului A., astfel cum a fost completată, ca neîntemeiată, menținând celelalte dispoziții ale sentinței recurate.

Soluția de mai sus a fost pronunțată în cadrul procedurii de filtrare a recursurilor, instanța de recurs reținând că prin raportul asupra admisibilității

în principiu a recursurilor s-a considerat că ambele recursuri sunt admisibile în principiu, iar problema de drept care se pune în cauză nu este controversată, sens în care s-a considerat, de către toți membrii completului, că se poate face aplicarea prevederilor art. 493 alin. (6) NCPD, cu atât mai mult cu cât ambele părți au solicitat judecarea recursurilor în lipsă.

Împotriva deciziei nr. 814 din 2.03.2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, recurentul-reclamant A. a formulat contestație în anulare, întemeiată în drept pe dispozițiile art. 503 alin. (1) NCPD, solicitând admiterea contestației în anulare, anularea deciziei contestate și rejudecarea recursului, cu citarea părților.

În motivarea contestației în anulare, contestatorul susține că nu a fost citat pe fond la judecata recursului și nu și-a exprimat acordul pentru soluționarea acestuia de către completul de filtru, conform art. 490 alin. (2) NCPD.

În susținerea punctului său de vedere invocă Decizia nr. 839/2015 a Curții Constituționale a României, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 493 alin. (5) NCPD în ceea ce privește sintagma „sau că recursul este vădit nefundat”, având în vedere că această situație presupune judecarea pe fond a recursului, care poate avea loc doar cu respectarea tuturor garanțiilor procesuale, inclusiv citarea părților și participarea procurorului, acolo unde este cazul.

Susține că, prin aceeași decizie, Curtea Constituțională a statuat că, în recurs, completul de filtru poate proceda la soluționarea cauzei, fără citarea părților, conform dispozițiilor art. 493 alin. (6) NCPD, dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: raportul întocmit asupra recursului apreciază că acesta este admisibil; problema care se pune în recurs nu este controversată sau face obiectul unei jurisprudențe constante a Înaltei Curți de Casație și Justiție; toți membrii completului sunt de acord asupra raportului; toate părțile trebuie să își dea acordul pentru soluționarea recursului de către completul de filtru, conform art. 490 alin. (2) teza finală NCPD.

Consideră că soluționarea recursului de către completul de filtru, fără citarea părților, conform dispozițiilor art. 493 alin. (6) raportat la art. 490 alin. (2) teza finală NCPD, dă expresie disponibilității părților în procesul civil, urmând ca, în eventualitatea în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de aceste texte de lege, să se pronunțe o încheiere de admitere în principiu a recursului, fixând termen pentru judecata pe fond a recursului, cu citarea părților.

Contestatorul arată că nu și-a exprimat acordul pentru soluționarea pe fond a recursului de către completul de filtru, iar cererea de judecare în lipsă a cauzei nu poate substitui acordul stipulat de art. 490 alin. (2) NCPD, având în vedere reglementarea distinctă a acestuia, motiv pentru care apreciază

că în cauză trebuia să se procedeze la fixarea termenului de judecată pe fond a recursului, cu citarea părților, pentru respectarea garanțiilor procesuale specifice accesului liber la justiție, dreptului la un proces echitabil și dreptului la apărare.

Intimata A.N.I. a formulat întâmpinare, solicitând respingerea contestației în anulare ca nefondată, având în vedere, în esență, că motivele de fapt invocate de contestator nu se regăsesc între cele prevăzute limitativ de dispozițiile art. 503 alin. (1) NCP, iar decizia contestată a fost pronunțată cu respectarea art. 493 alin. (6) NCP.

Consideră că, întrucât contestatorul nu a formulat un punct de vedere la raportul privind admisibilitatea în principiu a recursului, prin care s-a reținut că instanța urmează a se pronunța cu privire la incidența art. 493 alin. (6) NCP, acesta a acceptat în mod tacit faptul că părțile din dosarul nr. x/2013 nu vor fi citate.

Înalta Curte de Casație și Justiție, sesizată cu soluționarea contestației de față, analizând motivele formulate în raport cu hotărârea atacată și dispozițiile legale incidente în cauză, a reținut cele ce urmează:

În speță, contestatorul a formulat contestație în anulare împotriva unei decizii pronunțate în calea de atac a recursului, criticând faptul că soluționarea cauzei s-a făcut în cadrul procedurii de filtru, fără citarea părților.

Contestația în anulare este o cale extraordinară de atac, de retractare, prin care se cere înseși instanței ce a pronunțat hotărârea atacată, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, să-și desființeze propria hotărâre și să procedeze la o nouă judecată.

Înalta Curte reține că această cale extraordinară de atac este deschisă exclusiv pentru situațiile prevăzute de art. 503 NCP, fără ca instanța de retractare să poată proceda la o reapreciere a probelor sau a dispozițiilor legale aplicabile în cauză.

Analizând hotărârea atacată, prin prisma dispozițiilor care reglementează contestația în anulare, Înalta Curte constată că decizia în cauză se circumscrie ipotezei prevăzute de art. 503 alin. (1) NCP.

În conformitate cu prevederile art. 503 alin. (1) NCP: „(1) Hotărârile definitive pot fi atacate cu contestație în anulare atunci când contestatorul nu a fost legal citat și nici nu a fost prezent la termenul când a avut loc judecata”.

Înalta Curte reține că prin calea de atac a contestației în anulare se tinde la desființarea unei hotărâri, nu pentru că judecata nu a fost bine făcută, ci pentru motivele expres și limitativ prevăzute de lege, iar ipoteza prevăzută de art. 503 alin. (1) NCP se referă la situația în care contestatorul nu a fost legal citat și nici nu a fost prezent la termenul când a avut loc judecata.

În cauză, Înalta Curte constată că în contestația în anulare de față se invocă necitarea contestatorului pentru termenul la care a fost soluționată calea de atac a recursului, soluționare care s-a făcut în cadrul procedurii de filtru, în conformitate cu dispozițiile art. 493 alin. (6) NCP, pentru care legiuitorul nu a prevăzut necesitatea citării părților, aspect care se încadrează motivului de contestație în anulare prevăzut de dispozițiile art. 503 alin. (1) NCP.

Potrivit art. 493 alin. (6) NCP: „Dacă raportul apreciază că recursul este admisibil și toți membrii sunt de acord, iar problema de drept care se pune în recurs nu este controversată sau face obiectul unei jurisprudențe constante a Înaltei Curți de Casație și Justiție, completul se poate pronunța asupra fondului recursului, fără citarea părților, printr-o decizie definitivă, care se comunică părților. În soluționarea recursului instanța va ține seama de punctele de vedere ale părților formulate potrivit alin. (4)”.

Pe de altă parte, conform art. 490 alin. (2) teza finală NCP, prin cererea de recurs, întâmpinare și răspunsul la întâmpinare „se va menționa dacă recurentul, respectiv intimatul este de acord ca recursul, atunci când este admisibil în principiu, să fie soluționat de către completul de filtru prevăzut la art. 493”.

Interpretând coroborat textele legale precitate, rezultă că legiuitorul a urmărit excluderea *de facto* a posibilității soluționării recursului în cadrul procedurii reglementate de art. 493 NCP, în lipsa unui acord expres, dat în scris de către părți, pentru soluționarea recursului de către completul de filtru.

Înalta Curte constată că acest aspect a făcut obiectul mai multor decizii ale instanței de contencios constituțional, al căror caracter general obligatoriu este consacrat prin art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992.

Astfel, prin Decizia nr. 583 din 21.09.2017, Curtea Constituțională a statuat, referitor la posibilitatea completului de filtru de a se pronunța asupra fondului recursului, fără citarea părților, în baza dispozițiilor art. 493 alin. (6) NCP, că, în acord cu principiul disponibilității, legiuitorul a acordat o importanță deosebită exprimării acordului expres al părților asupra judecării recursului de către completul de filtru, atunci când a instituit, prin dispozițiile art. 490 alin. (2) teza finală NCP, obligativitatea depunerii acestui acord împreună cu cererea de recurs, a întâmpinării sau, respectiv, a răspunsului la întâmpinare. Ca atare, în mod corelativ, instanța de judecată trebuie să țină seama de acordul scris al părților în acest sens și nu poate trece la soluționarea pe fond a recursului, fără citarea părților, atunci când nu există acordul părților pentru soluționarea potrivit procedurii reglementate prin textul de lege criticat.

Prin aceeași decizie a instanței de contencios constituțional s-a reținut că, în cazul în care nu există acordul părților pentru judecarea de către completul de filtru, fără citarea acestora, nu este asigurată o veritabilă contradictorialitate în cadrul procesului civil, reținându-se, totodată, că „dispozițiile art. 490 alin. (2) teza finală din același cod au caracterul unor dispoziții generale, aplicabile întotdeauna în cadrul procedurii de filtrare a recursurilor, acestea completând condițiile de care trebuie să țină seama completul de filtru în cazul soluționării pe fond a recursului, fără citarea părților. Astfel, în vederea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității, pentru judecarea pe fond a recursului în cadrul completului de filtru, fără citarea părților, Curtea reține că întotdeauna este necesar să existe acordul expres al părților în acest sens. Prin aplicarea coroborată a prevederilor art. 490 alin. (2) teza finală și a prevederilor art. 493 alin. (6) NCPC, instanța de judecată realizează o veritabilă operațiune de interpretare, dând expresie competenței sale constituționale reglementate prin art. 126 alin. (1) din Constituție”.

De asemenea, având a se pronunța și anterior asupra aceluiași aspect, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 839 din 8.12.2015, a statuat că „acordul părților ca judecata să se facă fără citarea lor, pe baza actelor depuse la dosar, inclusiv a punctelor formulate de acestea cu privire la raportul întocmit asupra recursului, dă expresia unei valorificări a principiului contradictorialității, asigurate, în acest caz (în care judecata se face fără citarea părților), prin comunicarea actelor de procedură ale părților și a raportului, precum și prin exprimarea acordului intimatului și al recurentului în acest sens. (...) Pe lângă aceste condiții prevăzute expres de alin. (6) al art. 493 NCPC, deși nu mai este reluată de textul legal criticat, este obligatorie și îndeplinirea condiției prevăzute de art. 490 alin. (2) teza finală NCPC, potrivit căreia, prin actele de procedură depuse, recurentul și, respectiv, intimatul trebuie să își dea acordul ca atunci când recursul este admisibil în principiu, acesta să fie soluționat de către completul de filtru prevăzut de art. 493 NCPC în lipsa acestui acord, chiar în situația în care celelalte condiții prevăzute de alin. (6) al art. 493 NCPC sunt îndeplinite, recursul nu poate fi soluționat pe fond de completul de filtru, fără citarea părților”.

Prin urmare, soluționarea recursului conform procedurii reglementate de art. 493 alin. (6) NCPC, text de lege ce s-a dorit a asigura celeritatea soluționării cauzelor în materie civilă, este condiționată de existența acordului expres și prealabil al părților, dat în formă scrisă prin cererea de recurs, întâmpinare sau răspunsul la întâmpinare, acord în lipsa căruia instanța nu poate păși la soluționarea recursului conform acestei proceduri, deoarece, în caz contrar, se încalcă atât principiile contradictorialității și disponibilității părților în procesul civil, dar și principiul consacrat constituțional al publicității ședințelor de judecată.

Or, în cauză, părțile nu și-au exprimat acordul expres, dat în scris, pentru soluționarea recursului conform procedurii reglementate de dispozițiile art. 493 alin. (6) NCPC, astfel cum a statuat Curtea Constituțională a României prin deciziile evocate.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 504 și art. 508 NCPC, Înalta Curte a admis contestația în anulare formulată de A. împotriva deciziei nr. 814 din 2.03.2017, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal; a anulat decizia nr. 814 din 2.03.2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, și a fixat termen pentru soluționarea recursului, cu citarea părților.

3. Hotărâre prin care a fost soluționată o altă contestație în anulare. Caracterul limitativ al motivelor expres prevăzute de lege

NCPC, art. 503 alin. (2) pct. 1 și 3

1. Pentru a fi incidente dispozițiile legale, este necesar ca hotărârea atacată să fi fost pronunțată de o instanță ce a soluționat cauza în recurs. Situația în care contestația în anulare este îndreptată împotriva unei decizii ce a respins, ca inadmisibilă, o altă contestație în anulare nu se circumscrie niciuneia dintre ipotezele prevăzute la art. 503 alin. (2) pct. 1 și 3 NCPC.

2. Motivele contestației în anulare speciale au caracter limitativ și sunt de strictă interpretare, calea de atac neputând fi exercitată pentru remedierea unor greșeli de judecată, respectiv de apreciere a probelor, de interpretare a unor dispoziții legale de drept substanțial sau procedural.

I.C.C.J., s. I civ., dec. nr. 55 din 17 ianuarie 2018, www.scj.ro

Prin cererea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția I civilă, la data de 27.11.2017, contestatorii A., B., C., D., E., F., G., H. au solicitat, în temeiul dispozițiilor art. 503 alin. (2) pct. 1 și 3 NCPC, desființarea deciziei nr. 1457 din 04.10.2017, pronunțate de această instanță.

În motivare, contestatorii au arătat că, prin hotărârea contestată, nu se arată motivele pentru care a fost respins recursul, din completul de judecată în ședință publică a făcut parte o singură persoană de sex feminin, în timp ce în decizie apar două astfel de persoane.

Contestatorii au mai arătat că indemnizația de revoluționar nu se încadrează nici în sfera conflictelor de muncă, nici în cea de asigurări sociale, situație față de care decizia pronunțată este lovită de nulitate,

impunându-se admiterea cererii și obligarea celor două case de pensii la acordarea indemnizațiilor restante.

Analizând cauza, Înalta Curte a constatat următoarele:

Potrivit art. 503 alin. (2) NCPC, invocat de către contestator, hotărârile instanțelor de recurs mai pot fi atacate cu contestație în anulare atunci când: 1. hotărârea dată în recurs a fost pronunțată de o instanță necompetentă absolut sau cu încălcarea normelor referitoare la alcătuirea instanței și, deși se invocase excepția corespunzătoare, instanța de recurs a omis să se pronunțe asupra acesteia; 2. dezlegarea dată recursului este rezultatul unei erori materiale; 3. instanța de recurs, respingând recursul sau admitându-l în parte, a omis să cerceteze vreunul din motivele de casare invocate de recurent în termen; 4. instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra unuia din recursurile declarate în cauză.

Rezultă că motivele contestației speciale au caracter limitativ și de strictă interpretare, calea de atac neputând fi exercitată pentru remedierea unor greșeli de judecată, respectiv de apreciere a probelor, de interpretare a unor dispoziții legale de drept substanțial sau procedural.

Prin decizia nr. 1457 din 04.10.2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă, s-a respins, ca inadmisibilă, contestația în anulare formulată de contestatorii A., B., C., D., E., F., G., H. împotriva deciziei nr. 1087 din 20.06.2017 a aceleiași instanțe.

Înalta Curte reține că, pentru a fi incidente dispozițiile legale menționate, este necesar ca hotărârea atacată să fi fost pronunțată de o instanță ce a soluționat cauza în recurs. Situația în care contestația în anulare este îndreptată împotriva unei decizii ce a respins, ca inadmisibilă, o altă contestație în anulare nu se circumscrie niciuneia din ipotezele prevăzute art. 503 alin. (2) pct. 1 și 3 NCPC.

Obiectul contestației în anulare – hotărârea dată în recurs și motivele pentru care aceasta poate fi retractată nu pot fi extinse, prin analogie, la alte situații decât cele conținute expres în dispozițiile Codului de procedură civilă.

De asemenea, potrivit dispozitivului deciziei împotriva căreia este îndreptată prezenta contestație în anulare, se menționează expres că nu este supusă niciunei căi de atac, în condițiile în care aceasta, la rândul ei, a soluționat, prin respingerea ca inadmisibilă, o contestație în anulare împotriva unui recurs respins, ca inadmisibil, în procedura de filtru [decizie nesupusă vreunei căi de atac, potrivit art. 493 alin. (5) NCPC].

Pentru aceste considerente, întrucât aspectele deduse judecării prin intermediul prezentei căi extraordinare de atac nu se circumscriu dispozițiilor art. 503 alin. (2) NCPC, Înalta Curte a constatat că cererea formulată este inadmisibilă și a respins-o ca atare.

4. Contestație în anulare de drept comun formulată împotriva unei decizii prin care a fost soluționată o altă contestație în anulare. Condiții de admisibilitate. Analiza prioritară a admisibilității căii de atac de retractare

NCPC, art. 503 alin. (1) și (2), art. 504 alin. (3)

1. Cercetarea admisibilității căii de atac formulate este necesară față de exigențele prescrise de art. 503 NCPC, prin care se limitează posibilitatea părților de a cere instanței de judecată să retracteze o hotărâre definitivă pronunțată, numai la ipoteza nerespectării procedurii de citare a părții la termenul la care a avut loc judecata. De asemenea, art. 503 NCPC conferă posibilitatea atacării unor hotărâri definitive date de instanța de recurs sau de instanța de apel atunci când hotărârea primei instanțe nu poate fi atacată cu recurs, dar numai pentru motive care țin de necompetența absolută, de existența unei erori materiale, de necercetarea unui motiv de recurs/apel sau chiar a unui recurs/apel.

În ipoteza în care contestația în anulare este îndreptată împotriva unei decizii anterioare, prin care a fost soluționată o altă contestație în anulare, în condițiile prevăzute de art. 503 alin. (1) NCPC, calea de atac poate fi admisă numai în eventualitatea nelegalei citări a contestatorului la termenul de judecată la care a avut loc judecata. Instanța nu poate cerceta *ex officio* acest argument, astfel încât, dacă o astfel de argumentare nu este invocată, contestația în anulare de drept comun este inadmisibilă.

2. Cererea este inadmisibilă și din perspectiva dispozițiilor art. 503 alin. (2) NCPC, câtă vreme legiuitorul a permis unei părți, al cărei litigiu a fost soluționat definitiv prin hotărârea instanței de apel (ipoteza care interesează cauza de față, în materia conflictelor de muncă, hotărârile date în primă instanță fiind supuse numai căii de atac a apelului), să formuleze o singură contestație în anulare specială față de hotărârea definitivă. Dincolo de motivele strict enumerate la pct. 1-4 din alin. (2) al art. 503 NCPC, care permit retractarea deciziei de apel, o condiție suplimentară de admisibilitate a fost introdusă de legiuitor prin art. 504 alin. (3) NCPC: „O hotărâre împotriva căreia s-a exercitat contestația în anulare nu mai poate fi atacată de aceeași parte cu o nouă contestație în anulare, chiar dacă se invocă alte motive”.

Astfel, împotriva unei decizii de apel prin care se respinge definitiv conflictul de muncă declanșat de salariat împotriva angajatorului este posibilă formularea unei singure contestații în anulare speciale, însă pentru motivele restrictive enumerate de legiuitor, fără a se putea supune analizei instanței situația de fapt stabilită în cauză sau aplicarea